

Publiek raadplegingsdocument

(PRD)2533

30 maart 2023

namelijk:

Raadplegingsnota over de wijzigingen die moeten worden
aangebracht aan het voorstel van werkingsregels van het
capaciteitsvergoedingsmechanisme en de offerteaanvraag
met lage koolstofuitstoot die Elia Transmission Belgium nv
heeft geformuleerd

VOORAFGAANDE OPMERKING

Alle raadplegingen zijn onderworpen aan de bepalingen van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG. Dit geldt ook voor de behandeling en de bekendmaking van de ontvangen opmerkingen. Het huishoudelijk reglement en de wijzigingen eraan werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 december 2015 en van 12 januari 2017. Meer informatie en de links naar deze publicaties vindt u [hier](#).

OVERZICHT

Onderwerp:

De CREG dient, op voorstel van de netbeheerder (Elia), de werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM) en, op voorwaarde dat een wijziging van de elektriciteitswet wordt aangenomen, de offerteaanvraag met lage koolstofuitstoot (LCT) vast te leggen. Op 1 februari 2023 werd er een formeel voorstel van werkingsregels voor het CRM en op 1 maart 2023 voor de LCT bij de CREG ingediend. Naar aanleiding van haar analyse van de voorstellen overweegt de CREG om er een aantal wijzigingen in aan te brengen en wenst ze ze vooraf ter openbare raadpleging voor te leggen. Volgens de elektriciteitswet moeten de werkingsregels ten laatste op 15 mei op de site van de CREG worden gepubliceerd. De raadplegingsperiode loopt af op 21 april 2023.

Modaliteiten van de raadpleging:

1) Raadplegingsperiode:

De raadplegingsperiode loopt af op 21.04.2023 om 23.59 CET inbegrepen.

2) Beperking van de reactie:

Alleen antwoorden met een maximale lengte van **20.000 tekens (inclusief spaties)** worden geaccepteerd. De respondent zal ervoor zorgen dat hij een antwoordformaat opgeeft waarmee de CREG de naleving van deze vereiste kan verifiëren.

3) Vorm voor indiening van opmerkingen:

- Per e-mail aan consult.CRM@creg.be

In geval de respondent van mening is dat zijn antwoord vertrouwelijke informatie bevat, dient deze informatie nauwkeurig en ondubbelzinnig als vertrouwelijk te worden aangeduid in het antwoord. Tevens dienen in dit antwoord de redenen voor de vertrouwelijkheid alsook het mogelijke nadeel of de mogelijke schade die de respondent meent te kunnen lijden indien toch tot publicatie van de vertrouwelijke informatie zou worden overgegaan, te worden opgegeven. Indien de respondent (die geen natuurlijke persoon is) een geldige reden meent te hebben om zijn naam niet onthuld te zien, motiveert hij dit in zijn antwoord.

4) Contactpersoon en/of contactgegevens voor inlichtingen:

Patricia Debrigode, Bart De Waele, Pascal Boucquey & Sofie Van den Waeyenberg, +32 2 289 76 11, consult.CRM@creg.be

Nota

(Z)2533

30 maart 2023

Raadplegingsnota over de aan te brengen wijzigingen aan de voorgestelde Werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme en van de aanbesteding voor capaciteiten met lage koolstofuitstoot, ingediend door Elia Transmission Belgium nv

Artikel 7*undecies*, § 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en artikel 33 van het huishoudelijk reglement van de CREG

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. OVER DE VERPLICHTING OM EEN RAADPLEGING TE ORGANISEREN	3
2. UITEENZETTING VAN DE OVERWOGEN WIJZIGINGEN	5
2.1. Anticipatie op veranderingen in de wet- en regelgeving	5
2.2. Bepaling van het nominale referentievermogen voor de bestaande leveringspunten	7
2.3. Degradatiefactor van de gecontracteerde capaciteit	7
2.4. Correcties van de vraagcurve	8
2.5. Deelname van VCMU's aan de LCT.....	8
2.6. Classificatie van OPT-OUT vlumes	9
2.7. Bepaling van actief en passief volume	9
2.8. Bepaling van de uitoefenprijs van een transactie van een CMU	11
2.9. Retroactiviteit.....	12
2.10. CO ₂ -emissiedrempels (FOD ECONOMIE)	12
2.10.1. Uiteenzetting van het huidige systeem.....	12
2.10.2. Problemen met dit systeem	13
2.10.3. Aanpassingen aan de Werkingsregels	13
BIJLAGE	15

INLEIDING

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) zet in deze nota een aantal wijzigingen uiteen die zijzelf, of de minister van Energie, wenst aan te brengen aan het Voorstel van Werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM) dat de netbeheerder (Elia Transmission Belgium nv, hierna "Elia") op 1 februari 2022 heeft ingediend, alsook aan de aanbesteding voor capaciteiten met lage koolstofuitstoot, ingediend door Elia op 1 maart 2023 (en gewijzigd op 10 maart) (hierna "Voorstel van Werkingsregels").

Alle wijzigingen die de CREG wenst aan te brengen in de door Elia voorgestelde Werkingsregels, worden gemarkeerd weergegeven in de gewijzigde versie van de Werkingsregels die bij deze nota is gevoegd. De meeste van deze aanpassingen veranderen de regels niet, maar hebben tot doel de formulering ervan te verduidelijken. Die aanpassingen behoeven geen bijzondere toelichting en zijn bijgevolg niet in deze nota opgenomen. Bovendien werden bepaalde aanpassingen aangebracht op verzoek van Elia na de indiening van haar voorstellen.

Deze nota is enkel bedoeld om de aandacht van de marktspelers te vestigen op een bepaald aantal specifieke punten, en dit met het oog op de uitwerking van de eindbeslissing van de CREG met betrekking tot de Werkingsregels.

Ze werd door het directiecomité van de CREG goedgekeurd tijdens de vergadering van 30 maart 2023.

1. OVER DE VERPLICHTING OM EEN RAADPLEGING TE ORGANISEREN

1. Artikel 7undecies, § 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna de "Elektriciteitswet") bepaalt dat de Werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme door de CREG worden vastgesteld op voorstel van de netbeheerder die voorafgaand de marktspelers raadpleegt. Het is dus de netbeheerder die een raadpleging over het voorstel van regels moet organiseren. Die raadpleging werd georganiseerd tussen 25 november 2022 en 4 januari 2023.

Daarnaast is een wetsvoorstel "houdende diverse bepalingen op het vlak van energie" ingediend bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Volgens dit wetsvoorstel moeten, indien tot een gerichte veiling (zoals bedoeld in artikel 7duodecies van de Elektriciteitswet) wordt besloten, de Werkingsregels van het CRM ook de bepalingen bevatten die op deze gerichte veiling van toepassing zijn. Voor deze gerichte veiling (aangebesteding voor capaciteiten met lage koolstofuitstoot, of "low carbon tender", hierna "LCT") organiseerde de netbeheerder tussen 13 januari en 10 februari 2023 een raadpleging over de voorgestelde Werkingsregels.

2. Artikel 7undecies bepaalt voorts:

"De werkingsregels hebben slechts uitwerking na goedkeuring door de Koning en bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. De Koning kan de werkingsregels wijzigen of in de plaats van de commissie optreden indien deze in gebreke blijft de werkingsregels vast te stellen."

Aangezien enkel de goedkeuring bij koninklijk besluit rechtsgevolgen verleent aan de Werkingsregels, volgt hieruit dat de beslissing van de CREG tot vaststelling van deze regels op zich geen dergelijke

gevolgen heeft. Met andere woorden, de beslissing van de CREG is geen beslissing in de juridische zin van het woord, aangezien zij geen bindende kracht heeft. Hieruit volgt dat tegen deze beslissing geen beroep kan worden ingesteld bij het Marktenhof. Het Marktenhof heeft in een arrest van 9 mei 2018 reeds geoordeeld dat een akte van de CREG dwingende rechtsgevolgen moet hebben om het voorwerp te kunnen uitmaken van een beroep met toepassing van artikel 29bis van de Elektriciteitswet¹.

3. De verplichting voor de CREG om vooraf een raadpleging te organiseren, vloeit voort uit artikel 23, § 2bis van de Elektriciteitswet. Deze bepaling voorziet het volgende:

"§ 2bis. De commissie geeft een volledige motivering en verantwoording voor haar beslissingen om de jurisdictionele toetsing ervan mogelijk te maken.

De regels die van toepassing zijn op deze motiveringen en rechtvaardigingen, worden nader omschreven in het huishoudelijk reglement van het directiecomité, onder meer rekening houdend met de volgende principes:

- in de motivering wordt het geheel van de elementen opgenomen waarop de beslissing gesteund is;*
- de elektriciteitsondernemingen hebben de mogelijkheid om, vooraleer een beslissing die hen betreft wordt genomen, hun opmerkingen te laten gelden;*
- het gevolg dat aan deze opmerkingen wordt gegeven, wordt gerechtvaardigd in de eindbeslissing;*
- de akten met een individuele of collectieve draagwijdte die worden aangenomen in uitvoering van haar opdrachten alsook iedere voorbereidende akte, expertiseverslag, opmerking van de geconsulteerde partijen die ermee samenhangen worden gepubliceerd op de website van de commissie, met inachtneming van de vertrouwelijkheid van de commercieel gevoelige gegevens en/of gegevens met een persoonlijk karakter." (Onderlijning door de CREG.)*

4. In uitvoering van deze bepaling heeft het huishoudelijk reglement van de CREG voorzien in de modaliteiten voor de organisatie van voorafgaande (openbare) raadplegingen. Het huishoudelijk reglement bevat onder andere de volgende bepalingen:

"Art. 33. § 1. Alvorens het een beslissing neemt, organiseert het directiecomité een openbare raadpleging, onverminderd de uitzonderingen bedoeld in afdeling 3 van dit hoofdstuk. Een openbare raadpleging gebeurt door het lanceren van de raadpleging op de website van de commissie.

§ 2. In alle gevallen niet bedoeld in § 1, in het bijzonder in het kader van andere akten dan beslissingen die het overweegt, zoals voorstellen, adviezen, aanbevelingen, studies, onderzoeken, rapporten, verslagen en richtsnoeren, kan het directiecomité raadplegingen, openbare en/of niet-openbare, organiseren. [...]" (Onderlijning door de CREG.)

Artikel 2 van het huishoudelijk reglement bepaalt bovendien het volgende:

"Onder 'beslissing' of 'beslissingen' wordt in hoofdstukken 3 tot 5 ^[2] (met uitzondering van de artikelen 39, 6°, en 43) en in artikel 23, § 1, begrepen de beslissing of beslissingen van het directiecomité bedoeld in de artikelen 29bis en 29ter van de elektriciteitswet en de artikelen 15/20 en 15/20bis van de gaswet, met uitzondering van de beslissingen van het directiecomité inzake overheidsopdrachten."

¹ Marktenhof, arrest 2017/AR/2099, in de zaak EPEX SPOT.

² Het hoofdstuk van het huishoudelijk reglement van de CREG met betrekking tot de voorafgaande raadplegingen is hoofdstuk 4.³ Ontwerp van wet "houdende wijzigingen inzake de werkingsregels en de betrouwbaarheidsopaties in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme zoals bedoeld in hoofdstuk IIbis van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt"

Zoals hierboven vermeld, is dit *in casu* niet het geval.

5. Uit het voorafgaande blijkt dat de CREG wettelijk gezien geen (openbare) raadpleging hoeft te organiseren vóór het nemen van een beslissing om de Werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme vast te leggen.

De CREG vond het echter opportuun om de opmerkingen van de marktspelers te verzamelen over wijzigingen die zijzelf, of de minister van Energie, wenst aan te brengen aan het Voorstel van Werkingsregels.

2. UITEENZETTING VAN DE OVERWOGEN WIJZIGINGEN

2.1. ANTICIPATIE OP VERANDERINGEN IN DE WET- EN REGELGEVING

6. Op vier punten wilde het ontwerp van Werkingsregels vooruitlopen op de wijzigingen in de wet- en regelgeving die in het ontwerp van het CRM worden overwogen. Het gaat om:

- a. het indexeringsmechanisme van de uitoefenprijs (punt 12.3.1.2.2);
- b. de toepassing van dit nieuwe indexeringsmechanisme van de uitoefenprijs op reeds gesloten capaciteitscontracten (bijlage 19.9);
- c. de vrijstelling van de terugbetaalverplichting voor de vraagrespons;
- d. de aanbesteding voor capaciteiten met lage koolstofuitstoot (LCT) (hoofdstuk 18).

7. In dit verband bevat het voorstel van Werkingsregels de volgende paragraaf:

"§ 11. Overeenkomstig het voorstel van Elia lopen sommige bepalingen van de werkingsregels vooruit op wijzigingen aan het wettelijk of reglementair kader die nog niet van kracht waren op het ogenblik van de vaststelling van de werkingsregels. De betrokken bepalingen zijn duidelijk aangegeven. Indien de aanpassing van het wettelijk en reglementair kader niet in werking is getreden op het ogenblik van de goedkeuring van de werkingsregels bij koninklijk besluit, vervallen de betrokken bepalingen en blijft versie 2 van de werkingsregels op deze punten van toepassing."

8. Meer bepaald wat betreft het mechanisme voor de indexering van de uitoefenprijs, hangen de wijzigingen aan de Werkingsregels af van de inwerkingtreding van een wijziging die wordt beoogd in artikel 26, § 2, van het koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en de voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme (hierna het "koninklijk besluit methodologie").

Volgens deze wijziging moet artikel 26, § 2, van het voornoemde koninklijk besluit van 28 april 2021 nu als volgt luiden:

"§ 2. De uitoefenprijs wordt gedurende de periode van capaciteitslevering maandelijks geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van de Belgische elektriciteitsprijs. De

berekeningswijze van deze indexering is vastgelegd in de Werkingsregels en/of in het capaciteitscontract."

9. Wat betreft de toepassing van het nieuwe indexeringsmechanisme voor de uitoefenprijs op de reeds gesloten capaciteitscontracten, hangt deze toepassing af van het resultaat van een voorontwerp van wet³ dat op 31 maart 2023 in eerste lezing door de ministerraad moet worden goedgekeurd. Inhoudelijk voorziet dit voorontwerp van wet onder meer in de invoeging van het volgende lid in artikel 7undecies, § 12, van de Elektriciteitswet:

"De bepalingen in de opeenvolgende versies van de werkingsregels zijn van toepassing op capaciteitsleveranciers die op het tijdstip van hun inwerkingtreding reeds een capaciteitscontract hebben gesloten, met uitzondering van de door de commissie aangeduide nieuwe bepalingen die van dien aard zijn dat, indien de capaciteitsleverancier er op het tijdstip van het uitbrengen van zijn bieding kennis van had gehad, hij redelijkerwijs geen of een wezenlijk ander aanbod zou hebben gedaan. Deze uitzondering geldt niet voor nieuwe bepalingen waarvan de toepassing op capaciteitscontracten die op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze nieuwe bepalingen reeds zijn gesloten, noodzakelijk is om het contractuele evenwicht te herstellen dat als gevolg van een plotselinge crisis op de energiemarkt is verbroken."

10. Met betrekking tot de vrijstelling van de terugbetaalverplichting voor de vraagrespons bevat hetzelfde wetsontwerp de volgende bepaling:

"In afwijking van het tweede lid, kan de Koning bepalen dat vraagrespons niet onderworpen is aan de terugbetaalverplichting van het capaciteitsvergoedingsmechanisme alsook de voorwaarden waaronder die uitzondering geldt."

Ter uitvoering van deze bepaling is het de bedoeling dat het koninklijk besluit methodologie wordt gewijzigd om in deze vrijstelling te voorzien.

11. Wat ten slotte de LCT betreft, hangt de toevoeging van hoofdstuk 18 in het ontwerp van Werkingsregels samen met de wijziging van artikel 7duodecies, § 1, van de Elektriciteitswet, waarvan de nieuwe tekst, die thans bij de Kamer van volksvertegenwoordigers is ingediend, als volgt luidt:

"Op basis van elke door de netbeheerder overgemaakte informatie of verslag waaruit blijkt dat er een duidelijk risico bestaat voor de bevoorradingszekerheid in de Belgische regelzone in de periode voorafgaand aan de eerste periode van capaciteitslevering van het in artikel 7undecies bedoelde capaciteitsvergoedingsmechanisme, kan de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit, op voorstel van de minister, de netbeheerder instructie geven een gerichte veiling te organiseren."

Voorafgaand aan en met het oog op de vaststelling van het besluit bedoeld in het eerste lid, kan de minister elk initiatief nemen en elke maatregel van de netbeheerder en de Commissie verlangen. Zo nodig bepaalt de minister op basis van de beschikbare gegevens een referentiescenario. Daarbij neemt de minister zoveel mogelijk de verschillende fasen van de procedure in acht die zijn opgenomen in het koninklijk besluit bedoeld in artikel 7undecies, § 2, eerste lid, tenzij mits specifieke motivatie."

Het besluit zoals bedoeld in het eerste lid stelt minstens de volgende elementen vast:

1° op voorstel van de commissie, gedaan op basis van een verslag van de netbeheerder en na advies van de Algemene Directe Energie, het vereiste volume capaciteit in het kader van de gerichte veiling;

³ Ontwerp van wet "houdende wijzigingen inzake de werkingsregels en de betrouwbaarheidsopties in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme zoals bedoeld in hoofdstuk IIbis van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt"

2° op voorstel van de netbeheerder, de andere parameters van de gerichte veiling dan die bedoeld in 1°, te weten de reductiefactoren, de referentieprij, de limiet(en) voor de tussentarieven voor bepaalde capaciteiten die aan specifieke criteria voldoen en de uitoefenprij;

3° de ontvankelijkheidscriteria voor deelname aan de gerichte veiling;

4° de voorwaarden, criteria en procedure voor de gunning van een contract voor een langere periode dan de leveringsperiode waarop de gerichte veiling betrekking heeft;

5° de methode en de voorwaarden voor het verlenen van een individuele afwijking door de commissie van de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en).

De in het derde lid, onder de bepalingen 3° tot en met 5°, genoemde elementen worden zo mogelijk gebaseerd op de beginselen die van toepassing zijn op het in artikel 7undecies bedoelde capaciteitsvergoedingsmechanisme. De in het derde lid, onder de bepaling 2° bedoelde parameters worden zoveel mogelijk gebaseerd op de parameter voor de veilingen in 2021 en 2022 van het in artikel 7undecies bedoelde capaciteitsvergoedingsmechanisme.

Na de gerichte veiling sluit de netbeheerder een contract met de geselecteerde capaciteitsleveranciers waarin het recht op een capaciteitsvergoeding of het recht op enige andere vorm van subsidie wordt toegekend. De kenmerken en voorwaarden die van toepassing zijn op het capaciteitscontract overeenkomstig artikel 7undecies, §11, zijn van toepassing op dit contract."

12. Samengevat hangt de toepassing van de bepalingen van de Werkingsregels op de vier bovengenoemde punten af van het resultaat van de beoogde wijzigingen in de wet- en regelgeving. Indien deze wijzigingen niet van kracht zijn op het ogenblik van de goedkeuring van de Werkingsregels door de Koning, vervallen deze nieuwe overeenkomstige bepalingen van de Werkingsregels.

2.2. BEPALING VAN HET NOMINALE REFERENTIEVERMOGEN VOOR DE BESTAANDE LEVERINGSPUNTEN

13. De CREG stelt vast dat, in het voorstel van Werkingsregels, een aanpassing werd aangebracht in de beschrijving van de eerste methode voor de bepaling van het nominale referentievermogen - gebruik van de historische gegevens.

Om het voorlopige nominale referentievermogen te bepalen van de leveringspunten waarvoor het nominale referentievermogen louter op basis van de injectiegegevens kan worden bepaald, stelt Elia nu voor om niet langer de hoogste meting te gebruiken, maar de absolute waarde van het gemiddelde van de drie hoogste geobserveerde maandelijkse kwartiermetingen.

14. Volgens de CREG is het in aanmerking nemen van drie metingen arbitrair en zou een gemiddelde van de twee hoogste metingen moeten volstaan om het risico te vermijden dat er rekening wordt gehouden met een niet-representatieve meting. De CREG stelt voor de Werkingsregels dienovereenkomstig aan te passen.

2.3. DEGRADATIEFACTOR VAN DE GECONTRACTEERDE CAPACITEIT

15. In haar voorstel van Werkingsregels voorziet Elia in de mogelijkheid voor CRM-kandidaten die een prekwificatie wensen voor een extra CMU met het oog op het verkrijgen een meerjarencontract, om een degradatiefactor van de gecontracteerde capaciteit mee te delen, ongeacht de technologie.

16. De CREG meent dat deze mogelijkheid moet worden voorbehouden voor energieopslagtechnologieën waarvan de energieopslagcapaciteit in de loop der tijd kan verslechteren en stelt voor om tabel 2 van de Werkingsregels dienovereenkomstig aan te passen.

2.4. CORRECTIES VAN DE VRAAGCURVE

17. In haar voorstel van Werkingsregels heeft Elia de sectie 6.3.1. "Aanpassingen en correcties van de Vraagcurve" grondig herwerkt, verduidelijkt en aangevuld. De CREG meent dat de lijst van opgesomde gevallen die aanleiding geven tot een neerwaartse of opwaartse volumecorrectie verder dient aangevuld te worden met een aantal bijkomende gevallen, die hierna worden toegelicht.

18. De Gecontracteerde Capaciteiten tijdens veilingen in de voorgaande jaren die de beoogde Leveringsperiode omvatten worden in principe in rekening gebracht in de Vraagcurve die bij ministerieel besluit met de instructie tot het organiseren van de veiling wordt bepaald. De CREG meent dat een aantal mogelijke wijzigingen in de Gecontracteerde Capaciteit die niet werden opgenomen in dit ministerieel besluit via de correctie van de vraagcurve in rekening moeten worden gebracht. De CREG denkt onder meer aan volgende gevallen :

- wijzigingen in de gecontracteerde capaciteit (cfr. Aanvullende veiling georganiseerd in 2022, waarbij de STEG van Seraing werd gecontracteerd nadat het afgesloten CRM-contract voor de STEG van Vilvoorde werd verbroken), opwaartse of neerwaartse correctie;
- wijzigingen in de gecontracteerde capaciteit naar aanleiding van een beslissing van de Geschillencommissie, opwaartse of neerwaartse correctie;
- vermindering van in vorige veilingen Gecontracteerde Capaciteit ten gevolge van Vertragingen bij Infrastructuurwerken, enkel opwaartse correctie;
- indien meerdere Veilingen in hetzelfde jaar worden georganiseerd (bijvoorbeeld een Y-1- (of LCT) en een Y-4 Veiling), dan dienen de geselecteerde biedingen in de eerst *geclearde* Veiling (bijvoorbeeld Y-1) voor een meerjarencontract met een Leveringsperiode die overlapt met de eerste Leveringsperiode van de andere Veiling ook worden in rekening gebracht, enkel neerwaartse correctie van de Vraagcurve;
- de capaciteiten die geen Prekwalificatiedossier hebben ingediend (onafhankelijk van het feit of ze daartoe verplicht waren), en die geen tijdelijke of definitieve sluiting of vermindering van capaciteit hebben aangekondigd volgens art. 4bis van de Elektriciteitswet, en die niet in rekening werden gebracht in de Vraagcurve, enkel neerwaartse correctie.

19. Verder meent de CREG dat bestaande capaciteiten die deelnemen aan de veiling en niet werden geselecteerd moeten worden beschouwd als capaciteiten die kunnen bijdragen tot de bevoorradingszekerheid en bijgevolg aanleiding moeten geven tot een neerwaartse correctie van de Vraagcurve. Dit principe kan niet worden toegepast op Nieuw Geconstrueerde capaciteiten, gezien bij niet selectie in de CRM-veiling mag worden verondersteld dat deze capaciteit niet zal worden gerealiseerd.

20. Rekening met voorgaande bedenkingen heeft de CREG de sectie 6.3.1. aangevuld.

2.5. DEELNAME VAN VCMU'S AAN DE LCT

21. De door Elia voorgestelde Werkingsregels voor de LCT maken de deelname van virtuele CMU's aan de LCT-veiling mogelijk. Wat het CRM betreft, bepalen de Werkingsregels echter dat "*voor elke Y-4 Veiling door een CRM-Kandidaat slechts één VCMU bij ELIA kan worden ingediend.*" Deze bepaling

sluit aan bij artikel 7undecies, § 10, tweede lid, van de Elektriciteitswet, waarin het volgende wordt bepaald: "*De houder van een niet bewezen capaciteit heeft echter slechts recht op deelname aan een veiling die wordt georganiseerd vier jaar voorafgaand aan de periode van capaciteitslevering waarop die veiling betrekking heeft, en heeft dus geen recht op deelname aan een veiling die wordt georganiseerd één jaar voorafgaand aan de periode van capaciteitslevering waarop die veiling betrekking heeft.*"

22. Volgens de CREG zal artikel 7duodecies, § 1, van de Elektriciteitswet, zoals het zal worden gewijzigd (cf. § 11), de Koning toelaten om, wanneer hij de netbeheerder opdraagt een gerichte veiling te organiseren, de modaliteiten van deze gerichte veiling te bepalen, die desgevallend kunnen afwijken van het regime dat van toepassing is op het capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM).

Na overleg met het kabinet van de minister van Energie kan de CREG ervan uitgaan dat het koninklijk besluit bedoeld in artikel 7duodecies, § 1, van de Elektriciteitswet onder bepaalde voorwaarden de deelname van virtuele CMU's aan de LCT-veiling zal toestaan, zodat het voorstel van Elia op dit punt in het ontwerp van Werkingsregels kan worden opgenomen.

2.6. CLASSIFICATIE VAN OPT-OUT VLUMES

23. In sectie 5.4.2.2.1. van het Voorstel van Werkingsregels heeft Elia een belangrijke wijziging aangebracht aan de *Opt-out OUT* classificatie. Het volume dat betrekking heeft op een CMU die geassocieerd is met een SLA-categorie, voor zover de capaciteiten die deel uitmaken van de CMU niet verplicht zijn om een prekwalificatiedossier in te dienen zoals beschreven in artikel 7undecies, § 8 al. 2 van de Elektriciteitswet, wordt als *Opt-out OUT* beschouwd.

24. De CREG meent integendeel dat deze capaciteiten die zich gemanifesteerd hebben door een Prekwalificatiedossier in te dienen en succesvol geprekwalificeerd worden, kunnen beschouwd worden als capaciteiten die zullen bijdragen tot de bevoorradingzekerheid in de beoogde Leveringsperiode.

2.7. BEPALING VAN ACTIEF EN PASSIEF VOLUME

25. Het Voorstel van de Werkingsregels van Elia bevat regels voor de berekening van een Actief Volume en een Passief Volume als onderdeel van de bepaling van de Beschikbare Capaciteit voor CMU's zonder Dagelijks Programma (sectie 9.4.3.2.3.). Het voorstel van Elia brengt geen inhoudelijke, maar enkel redactionele wijzigingen aan de concrete berekening van het Actief Volume en het Passief Volume ten opzichte van versie 2 van de Werkingsregels voor het CRM van 13 mei 2022.

26. De CREG wijst erop dat op basis van de definities van Actief Volume en Passief Volume er geen overlapping kan zijn tussen beide volumes. Immers, een gedeelte van de Beschikbare Capaciteit reageert hetzij wel op een marktprijssignaal hetzij niet: het behoort dus hetzij tot Actief Volume hetzij tot Passief Volume, maar het kan niet tot beide behoren.

27. De CREG heeft de bepaling van de correctie voor deelname aan frequentiegerelateerde ondersteunende diensten herbekeken en is van mening dat de volgende verbeteringen aan de Werkingsregels nodig is in sectie 9.4.3.2.3.1.2.

Indien het initieel Actief Volume enkel zou moeten worden gecorrigeerd om rekening te houden met de impact van deelname aan opwaartse balanceringsdiensten, dan zou het finaal Actief Volume dienen gelijk te zijn aan het gemeten volume minus de activatie van balanceringsenergie rekening houdende met de beperking volgend uit balanceringscapaciteit. Deze beperking leidt ertoe dat het Actief Volume maximaal kan gelijk zijn aan de waarde van de NRP minus de bijdrage van de betreffende CMU aan

balancerings omwille van ‘reservering’ (zijnde de bijdrage volgend uit balanceringscapaciteit en tot uiting gebracht in een gecontracteerde balanceringsenergiebieding, in de Werkingsregels voor het CRM wordt deze bijdrage bepaald volgens paragraaf 563 in het document in bijlage tot deze nota). Immers, indien zonder activering voor balancerings het gemeten volume hoger zou zijn dan deze maximale waarde dan impliceert dat de CRM-Actor energie die is behouden voor balancerings gebruikt om te reageren op marktprijsignalen en zo de voorwaarden voor balanceringscapaciteit niet respecteert.

Deze visie komt tot uiting in de volgende formule die de correctie voor deelname aan balanceringsdiensten aan het initieel Actief Volume weergeeft en de eerdere formule vervangt in paragraaf 566 in het document in bijlage bij deze nota :

$$V_{Act,AS}(CMU, t) = MAX(V_{Act,initieel,i}(t) - (\sum_{i=1}^{n_{DP,AS}} NRP_i(t) - (V_{PAS,AS,i}(t))), \sum_{i=1}^{n_{DP,AS}} V_{Act,AS,i}(t))$$

Het volgende voorbeeld licht de formule toe. Veronderstel een CMU met de volgende parameters:

- NRP = 100 MW
- gemeten vermogen = 75MW
- de bijdrage aan balanceringscapaciteit ingeschat volgens paragraaf 563 in het document in bijlage tot deze nota = 60 MW
- de geleverde, geactiveerde opwaarde balanceringsenergie = 45 MW

Dan wordt het finaal Actief Volume gelijk moeten zijn aan 30 MW zijnde, de laagste waarde van :

- gemeten vermogen – geleverde balanceringsenergie = 75 MW – 45 MW = 30 MW
- NRP – bijdrage tot balanceringscapaciteit ($V_{PAS,AS,i}$) = 100 MW – 60 MW = 40 MW

Om dit eindresultaat te bereiken, dient de correctie voor deelname aan balanceringsdiensten opgenomen in paragraaf 566 in het document in bijlage bij deze nota te worden geformuleerd als volgt op basis van het voorbeeld. De correctie moet gelijk zijn aan 45 MW, zijnde de maximale waarde van:

- de geleverde, geactiveerde balanceringsenergie = 45 MW (= de som van $V_{Act,AS,i}$)
- het deel van het initieel Actief Volume dat resteert na de beperking op basis van de bijdrage tot balanceringscapaciteit = $V_{Act,initieel,i}$ – het verschil tussen de NRP en $V_{PAS,AS,i}$ = 75 MW – (100 MW – 60 MW) = 35 MW

Volgens de berekening in paragraaf 569 in het document in bijlage bij deze nota leidt het bovenstaande effectief tot een finaal Actief Volume van 30 MW, zijnde het verschil tussen het initieel Actief Volume (of het Gemeten vermogen) van 75 MW en de correctie voor balanceringsdiensten 45 MW.

28. Bovendien is de CREG van mening dat de bepalingen in sectie 9.4.3.2.3.1.2. eveneens van toepassing zijn in geval van niet-gecontracteerde deelname aan balanceringsdiensten (dus bij aanbidding van balanceringsenergie zonder voorafgaande contractering van balanceringscapaciteit). In dit geval is $V_{PAS,AS,i} = 0$ MW.

29. De CREG wijst erop dat volgens paragraaf 551 in het document in bijlage bij deze nota op basis van het voorstel van Elia bij de bepaling van de Beschikbare Capaciteit rekening wordt gehouden met

elke deelname aan de drie frequentiegerelateerde Ondersteunende Diensten FCR, aFRR en mFRR. Dit is het geval voor balanceringscapaciteit. Echter wat betreft geleverde balanceringsenergie houden de bepalingen in paragrafen 565, 566, 576 en 577 enkel rekening met de levering van balanceringsenergie van het type mFRR. De CREG is van mening dat dit te beperkt is en kan worden uitgebreid naar levering van balanceringsenergie in de dienst aFRR.

30. De CREG heeft de bepaling van de correctie voor deelname aan redispatchingdiensten herbekeken en is van mening dat de volgende verbeteringen nodig zijn in secties 9.4.3.2.3.1.3 en 9.4.3.2.3.2.3 van de Werkingsregels. De aangebrachte aanpassingen in deze secties dienen om de overlapping tussen Actief en Passief Volume te vermijden zoals beschreven in paragraaf 26 van deze nota. Om het finaal Actief Volume te bepalen dient het initieel Actief Volume immers te worden gecorrigeerd voor de levering van zowel opwaartse ($V_{\text{Act_up, RD, i}}$) als neerwaartse redispatchingenergie ($V_{\text{Act_down, RD, i}}$).

De absolute waarde van de neerwaartse redispatchingenergie dient, zoals voorgesteld voor Elia, te worden opgeteld bij het initieel Actief Volume aangezien dit volume initieel (vóór de activering voor redispatching) wel geleverd werd als reactie op een marktprijssignaal. De opwaartse redispatchingenergie heeft echter ook een invloed op de bepaling van het Actief volume aangezien dit gemeten vermogen niet heeft gereageerd op een marktprijssignaal maar op een instructie van Elia. Bijgevolg dient het initieel Actief Volume te worden verminderd met deze geleverde opwaartse redispatchingenergie. De CREG voert deze wijziging uit in paragraaf 568, alsook de gelijkaardige wijziging in paragraaf 578 met betrekking tot de correctie van het Passief Volume, in het document in bijlage bij deze nota.

2.8. BEPALING VAN DE UITOEFENPRIJS VAN EEN TRANSACTIE VAN EEN CMU

31. In de sectie 12.3.1.2 over de Uitoefenprijs heeft de CREG de terminologie en formuleringen verduidelijkt op basis de volgende types “uitoefenprijs” in het Voorstel van de Werkingsregels voor het CRM van Elia:

- a. de Gekalibreerde Uitoefenprijs van een Veiling (bepaald bij Ministerieel Besluit);
- b. de Gekalibreerde Uitoefenprijs van een Transactie van een CMU (= i)
- c. de Geïndexeerde Gekalibreerde Uitoefenprijs van een Transactie van een CMU (zijnde het resultaat van de actualisering na afloop van elke maand M);
- d. de Uitoefenprijs van een Transactie van een CMU (zijnde de finale waarde die gebruikt wordt in de bepaling van de Terugbetalingsverplichting).

32. De CREG heeft de paragraaf, voorgesteld door Elia, over de toepassing van het indexeringsmechanisme van de Uitoefenprijs van een Transactie op capaciteiten met een ondertekend Capaciteitscontract geschrappt in hoofdstuk 12 (de geschrapte § 837 in het document in bijlage bij deze nota). De kwestie van retro-activiteit wordt immers behandeld in bijlage H van de Werkingsregels, zijnde sectie 19.8 in het document in bijlage bij deze nota.

33. Met betrekking tot het gemiddelde van “DAM-prijzen voor de wintermaanden van dezelfde jaren dan die welke gebruikt zijn voor de kalibratie van de Uitoefenprijs” die deel uitmaakt van de vaste component van de berekening van de Geïndexeerde Gekalibreerde Uitoefenprijs, is de CREG van mening dat met dezelfde uren dient te worden rekening gehouden als voor de bepaling van de andere factor in de vaste component, zijnde van de Gekalibreerde Uitoefenprijs van een Veiling. De “Gemiddelde DAM (wintermaandenkalibratie)” dient bijgevolg te worden bepaald op basis van de

piekuren van de werkdagen in de wintermaanden die werden gebruikt voor de kalibratie van de Uitoefenprijs zoals uiteengezet in artikel 26 van het Koninklijk Besluit “Methodologie”.

34. De Uitoefenprijs van een Transactie van een CMU zonder Dagelijks Programma wordt in het Voorstel van de Werkingsregels voor het CRM van Elia niet enkel bepaald op basis van de Aangegeven Marktprijs, maar ook rekening houdende met de Gekalibreerde Uitoefenprijs van de Transactie van de CMU “bepaald overeenkomstig sectie 12.3.1.2.1 en geïndexeerd volgens sectie 12.3.1.2.2”. Aangezien uit sectie 9.4.2.1.2. volgt dat de Capaciteitsleverancier de DDAP (die bepalend is voor de Aangegeven Marktprijs) net vóór het begin van elke Leveringsperiode dient aan te geven en deze nadien ook kan actualiseren, betreft het hier een recentere waarde dan de Gekalibreerde Uitoefenprijs van de Transactie van de CMU. De CREG is van mening dat er geen nood is aan een dergelijke actualisering en dat bijgevolg de Uitoefenprijs van een Transactie van een CMU zonder Dagelijks Programma gelijk dient te zijn aan de Aangegeven Marktprijs (DMP).

2.9. RETROACTIVITEIT

35. Met betrekking tot de toepassing van de nieuwe Werkingsregels op de reeds afgesloten capaciteitscontracten verwijst de CREG naar de §§ 44 tot en met 49 van de beslissing (B)2397 van 13 mei 2022 tot vaststelling van de Werkingsregels van het capaciteitsvergoedingsmechanisme. In hoofdzaak is de CREG van mening dat de nieuwe versie van de Werkingsregels onmiddellijk moet worden toegepast, ook op de reeds afgesloten capaciteitscontracten, tenzij de wijzigingen aan de Werkingsregels van dien aard zijn dat de capaciteitsleverancier, had hij er op het tijdstip van het uitbrengen van zijn bieding kennis van gehad, hij zijn bieding niet zou hebben uitgebracht of een aanzienlijk verschillende bieding zou hebben uitgebracht. De CREG bepaalt in een bijlage bij de Werkingsregels de bepalingen van de nieuwe regels die niet kunnen worden toegepast op de lopende capaciteitscontracten en, parallel daarmee, de bepalingen van de vorige versies die van toepassing blijven.

In casu worden in bijlage 19.8 de bepalingen opgesomd van versie 1 van de Werkingsregels die van toepassing blijven op de capaciteitscontracten die in het kader van de veiling 2021 zijn gesloten (met inbegrip van de nieuwe aanbesteding die in 2022 heeft plaatsgevonden) en, parallel daarmee, de bepalingen van versie 3 van de Werkingsregels die niet van toepassing zijn op de contracten die in het kader van de veiling van 2021 zijn gesloten. Aangezien op de veiling van 2022 geen contracten zijn gesloten, is de kwestie van de toepassing van de nieuwe regels niet aan de orde.

36. Om dit mechanisme een sterkere rechtsgrondslag te geven, wordt een wijziging van de Elektriciteitswet overwogen. Er wordt verwezen naar § 9 hierboven.

2.10. CO₂-EMISSIEDREMPELS (FOD ECONOMIE)

37. Dit punt wordt op vraag van de minister van Energie voorgelegd voor openbare raadpleging. In dat verband heeft de FOD Economie de onderstaande tekst opgesteld.

2.10.1. Uiteenzetting van het huidige systeem

38. Sinds 2022 geldt voor het vergoedingsmechanisme voor capaciteit in België één enkele CO₂-emissiedrempel van 550 g CO₂/kWh, overeenkomstig de EU-regelgeving. Deze drempel blijft van toepassing voor de eerste twee leveringsjaren 2025-2026 en 2026-2027. Deze unieke drempelwaarde werd door minister Tinne Van der Straeten vastgesteld naar aanleiding van de veiling van 2021, waarbij capaciteiten met zeer hoge specifieke emissies (boven de specifieke drempelwaarde) hadden

deelgenomen aan het CRM op basis van de jaarlijkse emissiedrempel van 350 kg CO₂/kWe/jaar. Deze jaarlijkse drempel is bijgevolg geschrapt voor de Y-4 veiling van 2022.

2.10.2. Problemen met dit systeem

39. In april 2022 ontving de FOD Economie een groene nota van minister Tinne Van der Straeten met de vraag om in het kader van de CRM-prekwalificatieprocedure een specifiek CO₂-emissiereductietraject vast te leggen. Deze nota is er gekomen naar aanleiding van de resultaten van de Y-4 veiling van 2021 waarbij capaciteiten met hoge emissies (Turbojet), deelnemend op basis van de jaarlijkse drempel van 350 kg/kWe, betrokken waren. Deze laatste drempel is sindsdien uit de veiling geschrapt vanaf het leveringsjaar 2026-2027. De afschaffing van de jaarlijkse drempel heeft geleid tot negatieve feedback van sommige capaciteitshouders, die er een belemmering van het hoofddoel van het CRM, namelijk de bevoorradingszekerheid, in zien.

40. Naar aanleiding van de raadpleging over de degressiviteitstrajecten van de specifieke emissies die door de FOD Economie worden bestudeerd, heeft de diametraal tegenovergestelde feedback van de marktdeelnemers de FOD Economie ertoe gebracht een beroep te doen op een consultant om een antwoord te bieden op de knelpunten. De onderneming Compass Lexecon werd aangesteld om het te volgen traject te bepalen.

41. De aankondiging van een mogelijke invoering van een degressief traject van specifieke emissies van aan het CRM deelnemende capaciteiten heeft geleid tot bezorgdheid over de snelheid van de degressiviteit en onverenigbaarheden met de toekomstige investeringsplannen van bepaalde capaciteitshouders. Bepaalde capaciteitshouders hebben dit argument inderdaad aangehaald als zijnde een cruciaal argument om niet deel te nemen aan de Y-4 veiling van 2022 voor het leveringsjaar 2026-2027, ook al zal het vast te stellen traject pas vanaf de veiling van 2023 van toepassing zijn.

42. In de studie van Compass Lexecon wordt echter geconcludeerd dat de trajecten geen effect kunnen hebben in termen van CO₂-winst zonder de bevoorradingszekerheid te belemmeren en zonder de invoer van koolstofintensievere buitenlandse capaciteit te vereisen. Het kabinet van minister Van der Straeten heeft vervolgens verzocht om een verlenging van de overheidsopdracht van Compass Lexecon met het oog op een grondiger onderzoek van het traject 5, dat in eerste instantie aan een raadpleging werd voorgelegd en dat gebaseerd is op de bedrijfsuren van de eenheden. De conclusie van de studie van Compass Lexecon is dat verdere besprekingen op supranationaal niveau in samenwerking met de lidstaten nuttig zouden zijn voor de vaststelling van een Europees traject.

43. Als gevolg daarvan heeft het kabinet besloten om opnieuw een jaarlijkse emissiedrempel van 306 kg CO₂/kWh/jaar in te voeren, op voorwaarde dat er een plafond voor specifieke emissies van 600 g CO₂/kWh komt voor een productiecapaciteit die al vóór 4 juli 2019 met commerciële productie is begonnen. Voor een productiecapaciteit die op of na 4 juli 2019 met commerciële productie is begonnen, wordt de drempel voor specifieke emissies van 550 g CO₂/kWh gehandhaafd. Deze eerste jaarlijkse emissiedrempel moet worden beschouwd als de eerste stap van het traject voor de verlaging van de CO₂-emissies in het CRM, dat nog verder concreet wordt uitgewerkt.

2.10.3. Aanpassingen aan de Werkingsregels

44. De volgende aanpassingen van de Werkingsregels worden beoogd:

- De productiecapaciteiten waarvan de commerciële productie is begonnen op 4 juli 2019 of later en waarvan de specifieke emissies lager zijn dan of gelijk aan 550 g CO₂, afkomstig van fossiele brandstoffen per kWh stroom, kunnen worden vastgelegd in het kader van het capaciteitsmechanisme in België.

- De productiecapaciteiten waarvan de commerciële productie is begonnen vóór 4 juli 2019 en waarvan de specifieke emissies zich bevinden van 550 g tot en met 600 g CO₂, afkomstig van fossiele brandstoffen per kWh stroom, kunnen worden vastgelegd in het kader van een capaciteitsmechanisme in België op basis van een jaarlijkse emissiedrempel van 306 kg CO₂/kWe/jaar.

45. Deze drempels worden toegepast voor een periode van 5 jaar vanaf de leveringsperiode 2027-28 tot en met 2031-2032. Deze drempels worden niet toegepast op reeds gesloten CRM-contracten (geen terugwerkende kracht).

Tabel 1: Maximale specifieke en jaarlijkse emissiedrempels voor de leveringsperiodes 2025 tot en met 2031 (de drempelwaarde van 306 kg/kWe/jaar is gekoppeld aan een maximale specifieke emissiedrempel van 600 g/kWh)

Leveringsperiode	Veiling	Specifieke drempel (g/kWh)	Jaarlijkse drempel (kg/kWe/jaar)
25-26	Y-4	550	350
	Y-1	550	350
26-27	Y-4	550	0
	Y-1	550	306
27-28	Y-4	550	306
	Y-1	550	306
28-29	Y-4	550	306
	Y-1	550	306
29-30	Y-4	550	306
	Y-1	550	306
30-31	Y-4	550	306
	Y-1	550	306
31-32	Y-4	550	306
	Y-1	550	306

46. Aangezien in veiling Y-4 van leveringsperiode 26-27 geen enkele bieding is gecontracteerd, wil het kabinet de jaarlijkse emissiedrempel opnieuw invoeren voor veiling Y-1 van dezelfde leveringsperiode.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE

**CAPACITEITSVERGOEDINGSMECHANISME (CRM) &
AANBESTEDINGSMECHANISME VOOR CAPACITEITEN MET LAGE
KOOLSTOFUITSTOOT (LOW CARBON TENDER - LCT)**

ONTWERP VAN WERKINGSREGELS (Versie 3)

**Vastgesteld door de CREG op basis van de voorstellen van Elia van 1 februari
2023 en 1 maart 2023**